

vonatkozó vita nélkül; a második pontra vonatkozó Madarász József, Hojtsy Pál, Szederkényi Nándor és Prónay Gábor felszólalásai után elfogadtattott.

Az ezredév.

Köztudomású, hogy a kormány felkérte az akadémiát a magyarok bejövetele és a honalapítás időszaka megállapítására. Az akadémia a kérdést a második osztályra bízta, az pedig áttette a történelmi bizottságra.

Színügyi érdekeink.

Debreczen, 1883 febr. 14. VI. Szintársulatunk jelenlegi tagjai. Németh József.

Kedélyes apa, operette-buffo. — E czimek alatt mutatta őt be az igazgató, midőn Debreczenbe hozta. — Annyi Némethünk volt már nekünk, rövid tíz év alatt: kis Németh, nagy Németh, Sz. Németh, János Németh, József Németh, — hogy else tudunk igazodni, melyik ez megint a sok közül; de most már tisztában vagyunk Mert ilyen Némethünk még sem volt soha. — Ha valakit a muzsa nyakon csókol — még azt könnyen elviselheti, — de ha ezen kívül még Fortuna istenasszonya is karjaira szedi, — már akkor ki kell lépnie abból a homályból, melybe addig számúzve volt — s akarva nem akarva ragadtatik a szerencse kocsiján tovább — egészen fel a Parnasszusra. — Németh Józsefnek eddig még csak annyiból áll a szerencséje, hogy a véletlen Debreczenbe sodorta, — tehát már bejutott a purgatoriumba; mert tudva levő dolog, hogy a mi állandó színházunk a nagyobb vidéki színházok előkészítő iskolája, de legkivált a fővárosi színházak előcsarnoka szerepét játssza megnyittatása óta.

De a t. közönség aggodalmát sietünk eloszlatni, ha megsugjuk, hogy a mi kedves Némethi pártjának újra felcsapott a Krecsányi gerilla-csapatjába, — melynek, hogy ő egyik leghasznavehetőbb előharczósa — azt mindnyájan tudjuk.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A leánykerék.

Barátságatlan hideg idő volt s hozzá még késő este. Ilyenkor váratlanul jön a vendég, mert a kiket várni szoktak, csak idejében indulnak, hogy el ne késsenek és ne keljen holdatlan éjben árkok és homokbuczkák közt botorkálni.

kivágja a bajuszt — mint huszár káplár — és — mirabile dictu — szemérmesen sűti le vén szűzi szemét a zöld szigeten! — Nincs az a szerep a világon melyet a Németh nyakába ne lehetne varrni; nincs rá eset, hogy ő még valami szerepet visszautasított volna, de a legdicsebb mindezek felett, hogy arra sem emlékezünk, hogy bármelyik szerepét, ha egyáltalában nem neki való volt is, az teljesen el tudta volna ejteni. Az a páratlan helyes fellogás, az az utólérhetlen képesség, melyet magát minden külön szerepben ujjonnan s tökéletesen maszkirozni tudja, az a kivétel nélkül való szereptudás, az az érzeteli szép magas bariton hangot rejtő, soha elrekedni nem képes torok, — végre az az elpusztíthatatlan egyforma vigkedely mely a legistenibb adománya egy színésznek, még mind kevés jelzők, hogy Németh Józsefet teljes valódi értékekben feltüntethessük. Embert ő a talpán akkor is, ha kilépett Thália csarnokából; — külső megjelenése kellemes, — hiszen még 30-on tuli fiatal ember, modora megnyerő, — társalgása szellemes és magatartása minden körülmények között, a szerénység által határoltatik. A ki vele egyszer találkozik, az keblére öleli őt, s nem egyhamar válik iránta közönyössé. Ily szép tulajdonok mellett, egy ilyen száz és ezeroldalu színész, valóságos talizmánjává lesz társulatának, s mi azzal vesszünk búcsút Németh-től, hogy maradjon még soká — nagyon soká — a debreczeni szintársulatnak egyik legtündöklőbb drágaköve!

Erdélyi K. Teréz. Váczy Vilma és Lipcseinét akarta benne ügyes igazgatónk összpontosítani. — Hajdiban igen kedvelt operette — sőt ha nem csak emlékezhettünk — népszimű énekesnő is volt és a magyar dalnak buzgó terjesztését a dél vidéki városokban gyakorlta sikeresen. — Althangjának szerény reminiscenciái még most is észlelhetők. — Játéka mindig egyforma, unott; tolettjein semmi változás, — de hát szüksége van egy szintársulatnak olyan tagokra is — a kik csak arra vannak hivatva, hogy foglalatul szolgáljanak a brilliánsoknak.

Külföldi dolgok.

Pétervárott már nagyban folynak az előkészületek a koronázásra. Az orosz udvar már szétküldötte a koronázásra való megírókat. Hivatalosak: Rudolff királyfi, a német trónörökös, a walesi herceg s a dán trónörökös. A Voronov-Daskov herceg igazgatása alatt álló koronázó bizottság tagjai. Richter titkos tanácsos, elnök, Druszkov-Ljubetsky herceg, jegyző, Kochue báró és Ditt-rich.

Az utóbbi időkben sokat emlegetett Kaminski egy stanislaui lapban mentegeti magát. Erősebbi hogy sohasem lépte át a vasuti felügyelőség szűkösét, nem állott összekötésben egyetlen vasúthivatalossal sem. Igényeit a provizióra, mint magamember emelte, minthogy megbecsülhetetlen anyagot szolgáltatott át Schwarz bárónak. Hárvá-várja a parlament vizsgálati bizottság összehívását, mely előbb be fogja bizonyítani teljes ártatlanságát, — A Stanislauban

— Ha be nem ereszt elveszek itt a hidegben. Bánom is, ha meg is halok. A lány kiserőre fogta a szöváltást, az ebek dühe cseppet sem hagyott alább, a legény jónak látta megkönyörülni a váratlan vendégen s ajtó nyitott előtte. — Nos hát gyere be! Szép lánytól még meg nem jédünk, ha késő este van is. — Áldja meg az Isten a jószágért. Csak vezessen be a cselédekhez, akárhol meghuzom magamat az éjjel, reggelre ugy is tovább megyek. — Az ebek egy pár hatalmas fenyegető szóra lecsendesedtek és Pista legény a folyosóra vezette az érkezőt. Amint az ablakból kisugárzó világosság a leány arcára vetődött, Pista megütödvé hőköt.

tegnapra összehívott választói gyűlést Kaminski pártbívei szétugrasztották.

ÜJDONSÁGOK.

Tette fel, iparosok! Aláírási felhívás. A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete, tisztá tudatával bir annak hogy kitűzött célját — mely általában az iparügyek felvirágoztatására, különösen pedig a kebelében felöltet iparos ifjak közmvédelésére s anyagi támogatására czélzó önzetlen törekvéseiben nyilvánul — kívánt sikerrel csak ugy érheti el, ha minél több tagot számlál, ha nemcsak az iparos osztály minden ügybuzgó tagja siet sorakozni az egylet zászlója alá, de a nagy közönség által is támogatattik, és ha a társadalom más osztályaiól is számos oly tagot nyerhet meg, kiknek jóindulatu pártfogása által az egylet ugy szellemileg, mint anyagiilag gyarapodásnak indulhat. Különösen szükség van egyletünknek a minden oldalú támogatásra azért mert mint tudva van, 1879 óta a szövetség hazai iparos ifjusági egylete sorában, a vezér-egyleti állást foglaljuk el, mely a mily diszes és megfizető, ep oly terhes állás és az iparügy érdekeiben megoldásra váró igen fontos feladatokkal van összekötve. Tehát nekünk, mint vezér-egyletnek, mind anyagi, mind szellemi erőben bővelkedniünk kell, hogy előljárhassunk, hogy vezér-szerepünknek becsülettel megfelelhessünk. S ugy tartjuk, hogy különösen az iparos osztálynak, de általában egész Debreczen városának, ep ugy dicséretére s érdemére válik, ha egyletünk vezérszerepét becsülettel tölti be, mint a hogy általános volna a szegényérzet, ha gyengének s képtelennek bizonyulna diszes állásán. — Ebből kifolyólag talán nem tuluoznak, ha nyiltan kijelentjük, hogy egyletünk felvirágoztatását és gyarapodását előmozdítani egész Debreczen város érdekében, a helybeli iparos osztálynak pedig minden bizonynyal erkölcsi kötelességében áll. Üdvös és kívánatos már egyéni szempontból is az egyletünkbe való belépés, különösen az iparos ifjakra nézve, mert eltekintve attól, hogy az egyleti élet a tagok művelődését s ösmereteik fejlesztését nagy mértékben elősegíti, — ugy anyagilag, mint szellemileg, jelentékeny előnyökben részesül az egyletnek minden, de különösen rendes tagja; így például betegsége esetén ingyen gyógykezelésben és pénzsegélyben részesül a rendes tag; színházi- és fürdő-jegyhez árlelen gédessél juthat minden egyleti tag, továbbá az egylet szép könyvtárát használhatja, a gyakran tartatni szokott népszertu és ismeretfejlesztő felolvasásokon részt vehet, s ha — mint remélhető — a vagyoni viszonyok megengedik, a téli időszakban célzaváltat rendes esti tanórákon minden rendes tag a számlában, helyesírásban, levelezésben, ingeny oktatást nyer stb. Tájékozással megjegyzzük, hogy az alapszabályok értelmében egyletünknek tagja lehet nem csak minden ipartzú, de a társadalom minden osztályából bárki is, ha feddhetlen életi és magát az egylet alapszabályainak alá veti, habár nem e város lakosa is. A tagok három csoportra oszlanak, u. m.: 1-ször. Alapító tagok azok, kik az egylet pénztárába egyszer s mindenkorra 25 forint fizetnek. 2-ször. Pártoló tagok, kik évenként előre 2 frt tagdíjat fizetnek. 3-ször. Rendes tagok, kik e város területén laknak, kézműiparral foglalkozván, tanuló éveiket s a 16 évet betöltötték, mint önálló mesterek külön műhelylyel nem bírnak s az egylet pénztárába 50 kr. beíratási díjat, s havonként 40 krt fizetnek. Ezek előrebocsátása után, azon reményben bocsátjuk ki az alábbi aláírási ívet, hogy annak az iparos osztálynak kívül is számosan, az iparosok köréből pedig tömegesen fognak aláírni, felkérve különösebben a helybeli ipar-

társulatok tisztelt elnökségeit, hogy a vezetők alatt álló társulatok tagjainál, különösen az ifjaknál odahatni sziveskedjenek, hogy azok minél számosabban lépjenek be egyletünkbe. Debreczen, 1883. február hó. Az iparos ifjusági önképző és betegsegélyező egylet nevében: Serli Ede, elnök. Dr. Nagy Gábor, titkár.

Fegyvergyakorlat. Az ideai fegyvergyakorlatok az előkészületek már megtették a hadügyminiszteriumban. — A városunkban allomászó 39 ik ezred területén lakó tartalékos hadnagyk, már tegnap megkapták a behívó parancsot.

Részvétellel közöljük a következő családi gyászjelentést: Melyen megszomorodott szívvel tudatjuk, hogy forrón szeretett férjem, pótolhatatlan jószágú apánk, apósnk, nagyatánk és testvérem: néhai polgár úr. JÓNA ISTVÁN volt városi bizottsági tag és előbb presbyter, folyó évi február havának 13-dik napján, reggel 5 órakor, életének 71-dik, boldog házassága 47-dik évében, 5 heti súlyos betegség után jobblétre szenderült. Megboldogult kedves halottunk földi maradványai, február hó 13-én, előbb a nagy czegléd-utczai 2595-ik sz. a házban, majd a ref. kistemplomban tartandó gyászszertartás után, a czegléd-utczai temetőben tetetnek le örök nyugalomra. Mely végtiszegségétetre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket s mindazokat, kik nehez gyászunkban résztvenni ohajtanak, szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1883. február hó 13-án. Id. Polgár Jóna István né szül. Papp Zsuzsanna, mint neje és gyermekei: Jóna Zsuzsanna férjével Zöld Istvánnal és gyermekeivel; Jóna Sára, gyermekeivel; Jóna István, nejevel Jámhor Erzsébettel és gyermekeivel; Jóna János; egyetlen testvére: Jóna János a többi rokon nevében is. Béke az elhunyt porainak!

Hangverseny. Ritka élvezet vár a debreczeni közönségre; színházunk igazgatója ugyanis megszerezte a 18 éves Weisz József első rendű zongora művészt Liszt Ferenc és Moszkovszky tanítványát egy zongora-hangversenyre, mely e hó 16-ikán pénteken fog folyni. Hazánk és a külföld egyes nevezetesebb városai adott hangversenyekről bírálatok vannak előtűntek, melyekben olvassuk, hogy a fiatal zongora-művész játékával mindezt elragadja a közönséget. Mint értesülünk, ez est különösen is élvezetesnek ígérkezik lenni, mennyiben a hangversenynek kapcsolatban egy vigjáték és egy operette is fog előadani. A részletes műsört lapunk közelebbi számában adjuk.

Az eszlári ügyhöz. Tegnap említettük, hogy a bezárt sakterek nejei a kormánytól jártak sz a bolcsi Miksa vezetése alatt. Kiz ez a vezérferfi? Erre nézve a »Függetlenség« következőleg szól: »Megjegyezzük, hogy az asszony küldöttök szónoka« Szabolcsi Miksa »hirlapíró« ugyan az a Weinstein Miksa, a ki júliusban Onody Géza képviselő ellen a legszemtelenebb rágalmatokat bocsátotta világgá, s még a »Debreczeni Ellenőr« is elcsapta őt eszlári h a z u g s á g a i é r t a szerkesztőségéből. Ilyen volt a »szónok«. Mondjuk-e még többet? Mi pedig azt kérjük, hogy Weinstein rabbijelölt ur mióta hirlapíró?

Születések és halálozások. A január 21-től 27-ig terjedő heten Budapestben született 295, meghalt 248 egyén, Debreczenben született 29, meghalt 28, Pozsonyban szül. 34, meghalt 48, Kecskeméten született 47, meghalt 47, Aradon szül. 38, meghalt 37, Temesváron szül. 28, meghalt 28, Nagyváradon szül. 14, meghalt 29, Kassán szül. 19, meghalt 20, Brassóban szül. (?) megh. 18, Szekesfeherváron szül. 23, meghalt 11.

Nem felelt, hanem sirva fakadt. Egész arcát betakarta a selyem kötényével. — Baj történt otthon, hogy te nekiszaladsz a világnak? Megharagudott rád az édesapád és elkergetett a háztól? — faggatta a jó öreg Versegi a siránkozó leányt. — Te leány, hát csak nem szöktél meg hazulról? — Nagyon szigorú és nagyon dörgő lehetett Versegi hangja, mikor ezt a lehetetlennek látszó kérdést intézte, mert a lány hangos zokogásban tört ki rája. — Nos hát ne félj, ne ijedj meg; nem akarlak én elriasztani: mondd el őszintén, mi a bajod; segítettém én már másokon is, téged sem hagyalak cserben, ha már a gondviselés hajlékomba vezérelt. Tudja a jó Ister, kire kell bízni az ilyen eltévedt báránykakat, a kik a magok esze után akarnak indulni, mikor még nagyon rászorultak a vezető kézre, jer ide lányom új erre a székre. Édes jó feleségem, adj neki egy pohárka italt, hogy lecsillapítsa!

nyomdá... Kutasi... de kény... szől... att. E... a lakos... végig... telével... pant fo... nagyobb... tisztafü... az egész... galmu u... nem fele... munka-... épen a... kiköveze... és tudat... rendkiv... hivatnak... nosok, h... saikat h... tétetben... Ajánljuk... zönség f... reskedel... földmive... ter urho... rint Bé... nemzetk... ról az é... az egész... kamara... delután... A d e b... i p a r k... ságu m... leműgyi... szerint a... márcz. h... á l l a t... dekelt h... nek, hog... a keresk... ségeben... naponkén... k e r e s... * A... koronáz... mint Pé... ságu egy... időt emg... menyek l... vel... * A... e tekint... ikere es... szer sem... ban, 1674... a százd... zadbán... 2035-ben... 25-én. Le... ére eshet... ban, 176... dént meg... díg apríl... 1666-ban... * A... pokban, h... d ó g ó t... fogház k... hogy az... tréfa volt... * A... és kiadás... rendelete... — a leány... — S... — N... — N... Orsz... kötényéve... — N... szet. Apá... gazdag en... falvi moln... kell adni, ... az öreg h... sziveddel... — H... badul... — H... legény? — D... felesége, ... vallomás, ... előtt már... — H... az apádnak... — H... ték ki a... a nap otth... akkor, ha... kor felszab... az én édes... Vers... mit olyank... dol Magas... mogatta ka... — M... nagy baj!... lad. Ki ke... apai hatal... Verse... jének, hogy

